

การมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในเครือ
คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Participation of Teachers and Librarian Teachers in Instruction and Study at Schools of the Sisters
of Saint Paul of Chartres in Bangkok Metropolis and Its Environs

เสาวภา สาระพิมพ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน (2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานห้องสมุด เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของโรงเรียน และ (3) เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมการสนับสนุนครูผู้สอนในการใช้ห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมและบริการอื่น ๆ ของห้องสมุดให้ครูได้ทราบ การให้คำแนะนำในการค้นหาข้อมูลแก่ครู การจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา การให้ยืมสื่อการเรียนการสอนจากห้องสมุดไปใช้สอนในสถานที่อื่น ๆ การเตรียมสถานที่และสื่อการเรียนการสอน ให้เพียงพอกับการให้บริการแก่ครู และให้ความช่วยเหลือนักเรียนในขณะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ ในการจัดการเรียนการสอน คือ การกำหนดวันเวลาที่ชัดเจน ในการนำนักเรียนเข้ามาใช้พร้อม ๆ กัน รวมถึงห้องสมุดมีสถานที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการครั้งละหลาย ๆ ห้อง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน, ครูและครูบรรณารักษ์, โรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต

Abstract

In this survey research investigation entitled “Participation of Teachers and Librarian Teachers in Instruction and Study at Schools of the Sisters of Saint Paul of Chartres in Bangkok Metropolis and Its Environs,” the researcher has the following objectives: to examine (1) the participation of teachers and librarian teachers in instruction and study at the schools under study; to investigate (2) the library

* นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

operations supporting instruction and study at these schools; and to consider (3) participation problems of teacher and librarian teachers in instruction and study at these schools.

Findings are as follows:

1. The majority of the librarian teachers lent support to teachers in the use of the library as a learning resource, as well as publicizing activities and other services of the library to the teachers. Librarian teachers also gave advice to teachers in regard to searching for information, purchasing information resources in consonance with school curriculums, and lending instructional media held by the libraries to the teachers in various areas. They also prepared adequate sites and instructional media such that services could be provided to teachers in addition to assisting students while they conducted instructional and study activities.

2. The problems of participation of teachers and librarian teachers in instruction and study were as follows: Dates and times to take students to use the library should be clearly designated. The libraries do not have sufficient space for providing services in many rooms at the same time.

Keywords: Participation in Teaching and Learning, Teachers and Teacher-Librarians, Sisters of Saint Paul of Chartres

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ได้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดหลักที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องเข้าใจในหลักการ รูปแบบ เทคนิค วิธีการจัดการเรียนการสอน และจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (สุคนธ์ สินธพานนท์, หน้า 19)

การดำเนินการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องและสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามจุดประสงค์ที่ต้องการ ผู้สอนจะต้องรู้หน้าที่งานสอนโดยแท้จริง มีความรู้ในเนื้อหาที่สอน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการวางแผนเตรียมการสอนให้พร้อมและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าทันต่อวิทยาการความรู้ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูให้สูงขึ้น ครูจึงต้องศึกษาค้นคว้าโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในโรงเรียนในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (นงลักษณ์ เนื่ออ่อน, 2544, หน้า 2)

ปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบของห้องสมุด ไม่ว่าจะเป็นชื่อที่ปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย เช่น แหล่งการเรียนรู้ ศูนย์วิทยบริการ resource center หรือแม้แต่อาคารสถานที่ ทุกสิ่งทุกอย่างจัดว่าเป็นองค์ประกอบของห้องสมุดโรงเรียน เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในยุคสารสนเทศ การสร้างแรงจูงใจให้กลับเข้ามาใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ ทั้งนี้ โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

ชาติ และการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) อนึ่งในการดำเนินการของห้องสมุดโรงเรียนครั้งนี้ เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนในอนาคตให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต (Living Library) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549, หน้า 4)

ดังนั้น บทบาทของบรรณารักษ์ต้องเปลี่ยนบทบาทไปตามลักษณะของห้องสมุดในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาตนเองให้เข้าสู่กระแสใหม่ของการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่าสังคมความรู้ (knowledge society) โดยต้องมีฐานความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ และศาสตร์แขนงอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ตอบสนองกับงานและบริการภายในห้องสมุดที่เปลี่ยนไปจากอดีตมุ่งเน้นการรวบรวม และจัดเก็บความรู้ในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก เมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีอิทธิพลต่อการทำงานในห้องสมุด บรรณารักษ์จึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะกระบวนการใหม่ ๆ และการให้ความสำคัญกับผู้ใช้ (ชุตินา สัจจามันท์, 2546, หน้า 65)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา ซึ่งเป็นโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ต้องการศึกษาค้นคว้า การมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงปัญหา ของโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ซึ่งโรงเรียนเอกชนคาทอลิก มีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมากในปัจจุบัน จะเห็นได้จากการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา แสดงให้เห็นศักยภาพของการจัดการเรียนรู้ตามแผนการปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำไปพัฒนากระบวนการสอนของบุคลากรในสถานศึกษา และเกิดการจัดการความรู้ในองค์กร (KM) ส่งผลให้ผู้เรียน มีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ ครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 8 โรงเรียน โดยครูผู้สอน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,362 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้มาจากประชากร โดยใช้ ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973, p. 125) จะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน 302 คน และครูบรรณารักษ์ จำนวน 8 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ ตัวแปรอิสระ คือ ครูผู้สอน ได้แก่ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์สอน สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูบรรณารักษ์ ได้แก่ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ในการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการสอน และ ขั้นตอนประเมินผล รวมถึงความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุด เพื่อสนับสนุนการเรียน การสอน ของโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (questionnaire) การมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร

ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยได้แยกลักษณะเนื้อหาของแบบสอบถาม 2 ชุด ได้แก่ ครูบรรณารักษ์ และครูผู้สอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ตามสถานศึกษาด้วยตนเอง จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ ครูบรรณารักษ์ จำนวน 8 คน และครูผู้สอน จำนวน 302 คน ในเดือนพฤศจิกายน 2555 และได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบทุกกลุ่ม ร้อยละ 100.00 ของประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย t test (independent samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of Variance--ANOVA) หรือ F test การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียน ในเครื่องมือนวัตกรรมนี้เช่นดีปอล เดอ ชาร์ตริ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวม และนำเสนอถึง ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อครูบรรณารักษ์ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการสอน โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาการใช้สารสนเทศและห้องสมุดของครูผู้สอน เพื่อประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนการดำเนินงานห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. สภาพห้องสมุดโรงเรียน และบทบาทของครูบรรณารักษ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสภาพห้องสมุด บุคลากรที่ปฏิบัติงานห้องสมุด ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการ การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้งานในห้องสมุด และการให้บริการสำหรับครูผู้สอน ของโรงเรียนในเครื่องมือนวัตกรรมนี้เช่นดีปอล เดอ ชาร์ตริ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามลักษณะของห้องสมุด พบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ เป็นส่วนหนึ่งของอาคารเรียน คิดเป็นร้อยละ 87.50 และขนาดของห้องสมุด พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ มีขนาด 4 ห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 37.70 ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่บุคลากรที่ปฏิบัติงาน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 4 คน ระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี

ด้านประเภททรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการของห้องสมุด ส่วนใหญ่เป็นหนังสือวารสาร หนังสือพิมพ์ คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ پایนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 87.50 และแผ่นภาพเพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 75.00 ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดโรงเรียน ส่วนมาก

ใช้ในงานสืบค้นรายการหนังสือ และจัดเก็บสถิติ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือสืบค้นดัชนีหนังสือพิมพ์ และบริการยืม-คืน คิดเป็นร้อยละ 87.50

ด้านการให้บริการสำหรับครูผู้สอนเพื่อการศึกษาค้นคว้า คือบริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศ บริการนำนักเรียนเข้ามาค้นคว้าในห้องสมุด และบริการตอบคำถามช่วยการค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ บริการแนะนำการใช้ห้องสมุดและบริการห้องประชุมย่อย คิดเป็นร้อยละ 87.50 และบริการแนะนำรายการหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 75.00 ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยใช้ห้องสมุดโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าในชั่วโมงเรียนปกติ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์ ด้านการบริหารงานห้องสมุด ครูบรรณารักษ์ส่วนมากมีการกำหนดระเบียบการใช้ห้องสมุดเป็นลายลักษณ์อักษร จัดทำแบบฟอร์มเก็บสถิติต่าง ๆ มีการประชุมร่วมกันของบุคลากร จัดหานักเรียนช่วยงาน และดูแลห้องสมุดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานห้องสมุดสำหรับบุคลากร การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรห้องสมุด มีแผนงานและดำเนินตามที่ได้ กำหนดไว้ และจัดทำรายงานประจำปี คิดเป็นร้อยละ 87.50

ด้านงานเทคนิคห้องสมุด ครูบรรณารักษ์ส่วนมากสำรวจและจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด วิเคราะห์เลขหมู่หนังสือ ลงข้อมูลในคอมพิวเตอร์ จัดเรียงหนังสือบนชั้น และมีการซ่อมแซม หนังสือที่ชำรุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ กำหนดแนวทางการจัดหาหนังสือสำหรับ ห้องสมุดโรงเรียน และบริการวารสารล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมา คือ จัดทำกฤตภาคร้อยละ 75.00

ด้านบริการและกิจกรรมห้องสมุด ครูบรรณารักษ์ส่วนมาก ได้แนะนำการใช้และการ ค้นคว้า สารสนเทศในห้องสมุดบริการการอ่านภายในห้องสมุด ให้บริการยืมหนังสือและสิ่งพิมพ์ บริการตอบคำถามเพื่อการศึกษาค้นคว้า และปรับปรุงการบริการให้ทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ การจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุดสำหรับผู้ใช้ (ครู, นักเรียน) การบริการแนะนำการอ่าน การจัดป้ายนิเทศความรู้ตามโอกาส และการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้ทราบถึงบริการและกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 87.50

ด้านความสัมพันธ์กับองค์กรและบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ครูบรรณารักษ์ส่วนมากเข้ารับ การอบรม ศึกษาดูงานกับหน่วยงานต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ มีการประชุมร่วมกับห้องสมุดโรงเรียนในเครือ และ เป็นสมาชิกของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ คิดเป็นร้อยละ 50.00

ด้านบทบาทในการมีส่วนร่วมในกระบวนการสอนของครูบรรณารักษ์ ส่วนมากได้มีการสนับสนุนครูผู้สอนในการใช้ห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ การประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงกิจกรรมและบริการอื่น ๆ ของห้องสมุด การให้คำแนะนำในการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตแก่ครู การจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ให้ยืมสื่อการเรียนการสอนจากห้องสมุดไปใช้สอนในสถานที่อื่น ๆ เตรียมสถานที่ และสื่อการเรียนการสอน ให้เพียงพอกับการให้บริการแก่ครู และให้ความช่วยเหลือนักเรียนในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ การร่วมจัด

กิจกรรมการอ่านภายในสถานศึกษา การแนะนำครูในการใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อใช้ประกอบการสอน และการแนะนำแหล่งสารสนเทศให้กับครูเพื่อใช้ประกอบการสอน คิดเป็นร้อยละ 87.50

บทบาทการมีส่วนร่วมของครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอนของครู ผู้วิจัยได้ศึกษาถึง การปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์ ด้านบทบาทในการมีส่วนร่วมในกระบวนการสอนของครู โรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า บทบาทของครูบรรณารักษ์ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการสอน ส่วนมากได้มีการสนับสนุนครูผู้สอนในการใช้ห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ การประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงกิจกรรมและบริการอื่น ๆ ของห้องสมุด การให้คำแนะนำในการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตแก่ครู การจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ให้ยืมสื่อการเรียนการสอนจากห้องสมุดไปใช้สอนในสถานที่อื่น ๆ เตรียมสถานที่ และสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอกับการให้บริการแก่ครู และให้ความช่วยเหลือนักเรียนในขณะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ การร่วมจัดกิจกรรมการอ่านภายในสถานศึกษา การแนะนำครูในการใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อใช้ประกอบการสอน และการแนะนำแหล่งสารสนเทศให้กับครูเพื่อใช้ประกอบการสอน คิดเป็นร้อยละ 87.50

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อครูบรรณารักษ์ ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลส่วนตัว การใช้สารสนเทศและห้องสมุด เพื่อประกอบการเรียนการสอน รวมถึงความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อครูบรรณารักษ์ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการสอน โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชายจำนวน 32 คน หญิง 270 คน มีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 101 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 234 คน การปฏิบัติงานในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 60 คน และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 156 คน

การใช้สารสนเทศและห้องสมุดของครูผู้สอน เพื่อประกอบการเรียนการสอนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้เอกสาร/สื่อต่าง ๆ ที่มีส่วนตัว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.48 รองลงมา คือ ใช้ความรู้ความจำเดิม/ประสบการณ์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 65.89 และใช้เอกสาร/สื่อต่าง ๆ ที่มีในห้องสมุดโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.93 มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประกอบการเรียนการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.11 รองลงมา คือ เพื่อการค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ 81.13 และจัดทำสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 79.47 มีการใช้ห้องสมุดเพื่อประกอบการเรียนการสอน มากที่สุด คือ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.76 รองลงมา คือ เดือนละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.79 และไม่เคยเลย คิดเป็นร้อยละ 16.89

อีกทั้งต้องการให้ครูบรรณารักษ์มีส่วนร่วมในเรื่องการส่งเสริมการอ่านทุกกลุ่มสาระมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.20 รองลงมา คือ ช่วยสืบค้นข้อมูลในเนื้อหาที่สอน คิดเป็นร้อยละ 55.63 และจัดกิจกรรมเพิ่มเติมจากเนื้อหาในบทเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.32 มีการใช้สารสนเทศและห้องสมุด โดยลักษณะกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนการสอน คือ ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อประกอบการทำ

รายงาน อภิปราย คิดเป็นร้อยละ 83.77 มีการใช้สารสนเทศและห้องสมุดเพื่อประกอบการเรียนการสอน ทราบถึงบริการที่ทางห้องสมุดจัดให้เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.26

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอน โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่าขั้นตอนการวางแผน ซึ่งมี 3 ขั้นตอน มีความคิดเห็นโดยรวมในระดับ มาก ขึ้นดำเนินการสอนและขึ้นประเมินผล โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ ครูมีความคิดเห็นในระดับมากเช่นกัน

ขั้นตอนการวางแผน ด้านการเตรียมแผนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ด้านการเตรียมสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ การจัดหาหนังสือ/สื่อต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอนและเพื่อให้นักเรียนใช้ค้นคว้า ($\bar{X} = 3.83$) และระดับปานกลาง 2 ข้อ ด้านการเตรียมสถานที่ แหล่งการค้นคว้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การระบุวัน/เวลา/สื่อ ที่จะให้นักเรียนมาค้นคว้าในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.57$)

ขึ้นดำเนินการสอน โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การแนะนำนักเรียนให้รู้จักวิธีการใช้และการค้นคว้าหาข้อมูล จากหนังสือ/สิ่งพิมพ์ ภายในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมาคือการแนะนำนักเรียนให้รู้จักการสืบค้นด้วยคอมพิวเตอร์ภายในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.89$) และการใช้ประโยชน์จากมุมกิจกรรม/ป้ายนิเทศความรู้ ($\bar{X} = 3.57$) และขึ้นประเมินผล กลุ่มตัวอย่างมีการใช้ห้องสมุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$)

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอนของครู

ผู้วิจัยนำเสนอปัญหาของครูผู้สอน ในการมีส่วนร่วมด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าปัญหาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในกระบวนการสอน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$) เมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาระดับปานกลางมากที่สุด ($\bar{X} = 2.72$) คือ การกำหนด วัน เวลา ที่ชัดเจนของครูผู้สอน ในการนำนักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุด รองลงมา ($\bar{X} = 2.71$) คือ ห้องสมุดมีสถานที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการครั้งละหลายห้องเรียน พร้อม ๆ กัน และ ($\bar{X} = 2.70$) คือ การกำหนดระยะเวลาการใช้สื่อของครูผู้สอนล่วงหน้า เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

4. เปรียบเทียบความคิดเห็น การมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์

ในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สมมติฐานการวิจัย โดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนใน การจัดการเรียนการสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และกลุ่มสาระวิชาของโรงเรียนในเครือข่ายภาคใต้ตอนบน เดอ ชาร์ต ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อพิจารณารายด้านได้ ดังนี้

ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ในด้านการเตรียมสื่อการเรียนการสอน และการสอน โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านเตรียมแผนการสอน ด้านเตรียมสื่อการเรียนการสอน ด้านสอนโดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ และด้านประเมินผลโดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการเตรียมแผนการสอน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอน แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปี 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปี

ด้านการเตรียมสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอน แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ ในการสอน 6-10 ปี และ 11-15 ปี

ด้านการเตรียมสถานที่แหล่งการเรียนรู้ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอนของครู ไม่แตกต่างกัน

ด้านการสอนโดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของบรรณารักษ์ในกระบวนการสอน แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี 11-15 ปี อีกทั้งครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปี และ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี

ด้านการประเมินผลโดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี มีความคิดเห็น ในการมีส่วนร่วมของครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอนของครู แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปี 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปี อีกทั้งครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี มีความคิดเห็นต่างจากครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี

การมีส่วนร่วมของครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอนของครู จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่พบความแตกต่างในกระบวนการเรียนการสอน

ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอน ซึ่งครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ไม่พบความแตกต่างของปัญหาการมีส่วนร่วม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู ไม่พบความแตกต่างของปัญหาการมีส่วนร่วม และจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่พบความแตกต่างของปัญหาการมีส่วนร่วม

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนในเครือข่ายภาคีนิเชนส์ปอล เดอ ซาร์ต ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยมุ่งหวังเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอน ที่มีต่อครูบรรณารักษ์ ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการสอน โดยใช้ห้องสมุด

เป็นแหล่งเรียนรู้ และการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ในการดำเนินงานห้องสมุด เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน รวมถึงปัญหาของการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็นดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อครูบรรณารักษ์ ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน

ความต้องการของครูผู้สอนในการให้ครูบรรณารักษ์เข้ามามีส่วนร่วม พบว่า บรรณารักษ์ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทุกกลุ่มสาระ เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอน ควรเน้นที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้สอนมีหน้าที่ชี้แนวทาง หรือให้คำปรึกษา ให้เด็กลงมือปฏิบัติและ ร่วมกันทำกิจกรรม โดยมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น จึงจะเกิดทักษะด้านความรู้ ความเข้าใจ ในการคิดแก้ปัญหาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โรงเรียนทุกแห่งต้องจัด ห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ คือมีเอกสาร สื่อการเรียนการสอน หนังสือ ทุกชนิดที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้ (เฉลิม พันธุ์ลีดา, 2539, หน้า 9) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Fraser (1997) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการสอนโดยความร่วมมือระหว่างครู บรรณารักษ์ และครูประจำชั้น โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้จากการศึกษา พบว่า ครูบรรณารักษ์มีส่วนสนับสนุนการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ส่วนครูเห็นว่า การจัดการเรียนการสอน โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้จัดทำมาตรฐานห้องสมุด โรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ได้ร่วมมือกันดำเนินงานตามเกณฑ์ที่กำหนด และได้กำหนดมาตรฐานด้านครูบรรณารักษ์ในมาตรฐานที่ 4 ครูบรรณารักษ์มีความสามารถในการจัดกิจกรรมห้องสมุด เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างหลากหลาย และจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม ผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูบรรณารักษ์ ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ในเรื่องที่ว่าด้วย มาตรฐานห้องสมุดและตัวบ่งชี้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพห้องสมุด โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ (1) มาตรฐานด้านผู้บริหาร (2) มาตรฐานด้านครู (3) มาตรฐานด้านผู้เรียน และ (4) มาตรฐานด้านทรัพยากรสารสนเทศ (2552) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Russell (2000) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของความร่วมมือ ระหว่างครูบรรณารักษ์และครูจากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ของความร่วมมือระหว่างครู บรรณารักษ์และครูในการจัดการเรียนการสอน มีผลให้คะแนนของนักเรียนสูงขึ้น แต่ทั้งนี้ การจะ เกิดความร่วมมือระหว่างครูบรรณารักษ์และครูนั้น เบื้องต้นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร โดยกำหนดให้ครูมีการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ห้องสมุด

2. การใช้สารสนเทศและห้องสมุดของครูผู้สอน ตลอดจนการดำเนินงานห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

ห้องสมุดโรงเรียนควรทำหน้าที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ (learning resource center) เนื่องจากห้องสมุดเป็นองค์ประกอบสำคัญของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2536, หน้า 13-15) เนื่องจากบรรณารักษ์มีภารกิจเพิ่มขึ้นในห้องสมุดยุคใหม่ คือการ

ให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ ในรูปของการเปิดรายวิชาหรือสอนเป็นรายบุคคล ให้ความร่วมมือกับครูผู้สอน เพื่อให้ผู้ใช้เข้าถึงทรัพยากรของห้องสมุดและได้รับความสะดวก ให้คำแนะนำในเรื่องทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่ครูผู้สอนจะต้องใช้ เช่น ร่วมวางแผนในการใช้ รวมถึงสร้างกระบวนการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ใหม่ อาจไม่ประสบความสำเร็จหากขาดทักษะในการอ่านไม่รู้จักเลือกสิ่งที่จะอ่าน จึงเป็นภารกิจที่บรรณารักษ์ห้องสมุดยุคใหม่จะต้องสนใจเพิ่มขึ้น (สุกัญญา ศรีสืบสาย, 2545, หน้า 4-5)

ผลการวิจัย ในด้านการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากการศึกษางานวิจัยของดวงสุดา พิมพ์อึ้ง (2546) โดยรวมครูบรรณารักษ์มีส่วนร่วมในกระบวนการสอนของครู ร้อยละ 73.65 และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางเนื่องจากการปฏิรูปห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตมีนัยที่จะต้องเชื่อมโยงบทบาทของห้องสมุดกับสถานศึกษาอื่น ๆ รวมทั้งการเรียนรู้จาก การศึกษาตามอัธยาศัยของนักเรียน การปรับแนวทางการดำเนินงานของห้องสมุด โรงเรียนนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงวิธีการทำงานแบบใหม่ของห้องสมุดโรงเรียน ให้สอดคล้องกับแนวทางการ ปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นการปรับในระดับของการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (paradigm shift) เกี่ยวกับการจัดการห้องสมุดโรงเรียน (ทองอยู่ แก้วไพเราะ, 2543, หน้า 37-39)

จากผลการวิจัยที่ได้ ในขั้นเตรียมสถานที่ แหล่งค้นคว้า ขึ้นดำเนินการสอนและชั้น ประเมินผลใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ เนื่องจากทั้ง 3 ขั้นตอนเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องการความร่วมมือจากบรรณารักษ์ โดยเฉพาะ (1) การระบุนวัน/เวลา (2) อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ซึ่งสุกัญญา ศรีสืบสาย (2535) ได้กล่าวถึงการเตรียมสถานที่ แหล่งค้นคว้า การนำนักเรียนเข้ามาศึกษาค้นคว้าจำเป็นจะต้องเตรียมสถานที่ให้พร้อมทั้งจำนวน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อและที่สำคัญคือ วัน เวลา จะต้องจองล่วงหน้าไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน (3) แนะนำวิธีการใช้และค้นคว้าภายในห้องสมุด (4) การสืบค้นด้วยคอมพิวเตอร์ (5) การใช้ประโยชน์จากป้ายความรู้ (6) มารยาทในการใช้ห้องสมุด และ (7) ความพึงพอใจของครูและนักเรียน เนื่องจากบทบาทของบรรณารักษ์ในอดีตมุ่งเน้นการสะสม รวบรวม จัดเก็บ และอนุรักษ์ความรู้ในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ โดยเน้นหนังสือเป็นหลัก ช่วงเปลี่ยนผ่านที่สำคัญในวิชาชีพเกิดจากสื่อดิจิทัลได้ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (paradigm shift) ในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในทุกด้านและเกิดการถดถอยทางวิชาชีพหรือลดทักษะทางวิชาชีพ (deprofessionalisation) แบบเดิม เนื่องจากระบบอัตโนมัติสามารถดำเนินการแทนทักษะแบบเดิม โดยเฉพาะทักษะที่ทำด้วยมือ บรรณารักษ์จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทความรู้ ความสามารถ จากเดิมที่รับผิดชอบการบริหารจัดการ การดำเนินงานโดยเน้นทรัพยากรสารสนเทศในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ มาสู่การให้ความสำคัญกับผู้ใช้ เน้นความพึงพอใจของลูกค้า การเป็นตัวกลาง (interediarie) การเผยแพร่ (ชุตินา สัจจามันท์, 2546, หน้า 21-22)

จึงสอดคล้องกับการศึกษาของวาสนา สุตตัน (2550) เรื่อง บทบาทของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ในศตวรรษที่ 21: กรณีศึกษาโรงเรียนนานาชาติ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ความพร้อมในการ

ปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก บทบาทที่พึงประสงค์ในการบริหารงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนนานาชาติในฐานะครูผู้สอน ผู้มีส่วนร่วมงานแผนการสอน ผู้เชี่ยวชาญสารสนเทศและผู้บริหารโปรแกรมห้องสมุดโดยส่วนรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมในกระบวนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนที่มีต่อบรรณารักษ์ ในการจัดการเรียนการสอน คือการกำหนดวัน เวลาที่ชัดเจน ในการนำนักเรียนเข้ามาใช้พร้อม ๆ กัน รวมถึง ห้องสมุดมีสถานที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการครั้งละหลาย ๆ ห้อง เนื่องจากห้องสมุดส่วนใหญ่ มีขนาด 4 ห้องเรียน ซึ่งไม่เอื้อต่อการให้บริการในปริมาณที่ต้องการ จึงส่งผลให้เกิดปัญหาดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนงศ์ลักษณ์ เนื้ออ่อน (2544) ศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อประกอบการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านแหล่งสารสนเทศในโรงเรียนนั้นมีไม่เพียงพอ ไม่สะดวกในการเข้าใช้แหล่งสารสนเทศ

4. เปรียบเทียบความคิดเห็น และปัญหาการมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ ในการจัดการเรียนการสอน

เปรียบเทียบความคิดเห็น การมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ในด้านการเตรียมสื่อการเรียนการสอน และการสอน โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านเตรียมแผนการสอน ด้านเตรียมสื่อการเรียนการสอน ด้านสอนโดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ และด้านประเมินผล โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เปรียบเทียบปัญหา การมีส่วนร่วมของครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอนของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่พบความแตกต่างของปัญหาการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

1. ส่งเสริมให้ครูและครูบรรณารักษ์มีส่วนร่วม ในด้านการเรียนการสอนร่วมกัน โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้
2. สร้างความร่วมมือระหว่างบรรณารักษ์แต่ละสถานศึกษา เพื่อพัฒนาองค์กรและเครือข่าย ในการดำเนินงานและพัฒนางานไปในทิศทางเดียวกัน

3. เพื่อการพัฒนาคุณภาพห้องสมุด ควรศึกษามาตรฐานห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งจากผลการวิจัยจะเห็นว่า ไม่เพียงพอกับการให้บริการ จะเห็นได้จาก ห้องสมุดส่วนใหญ่ มีขนาด 4 ห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 37.70 และห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่บุคลากรที่ปฏิบัติงาน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรส่งเสริมให้ครูและครูบรรณารักษ์มีส่วนร่วม ในด้านการเสนอแนะข้อคิดเห็น ในการวางแผนพัฒนาแผนการเรียนการสอน

2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของครูและครูบรรณารักษ์ ควรศึกษามาตรฐานห้องสมุด เพื่อการพัฒนาคุณภาพห้องสมุดโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2536). *คู่มือการดำเนินงานห้องสมุด โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด: แนวทางสู่การปฏิรูป*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *เอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน” แนวทางการจัดการห้องสมุดโรงเรียนให้มีชีวิต*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- คณะภคินีเซนต์ปอล เดอร์ ชาร์ต. (ม.ป.ป.). *จิตตารมณ์ การศึกษาของโรงเรียนในเครือภคินี เซนต์ปอล เดอร์ชาร์ต*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- เจลิยว พันธุ์สีดา. (2539). ความสำคัญของห้องสมุดต่อการศึกษาของเยาวชนไทย. *บรรณสาร มศก.ท.*, 11(1), 9.
- ชุติมา สัจจานันท์. (2546). *การวิจัยกับวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์.
- ดวงสุดา พิมพ์อึ้ง. (2546). *การมีส่วนร่วมของครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. รายงานการศึกษาอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นงลักษณ์ เนื้ออ่อน. (2544). *การใช้สารสนเทศเพื่อประกอบการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2548). *การบริหารห้องสมุดยุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร: เอสอาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- ประภาพรณ เอี่ยมสุภามิตร. (2549). แนวคิดการเรียนรู้กับการเรียนการสอน. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตร และวิธีการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 6, หน่วยที่ 4). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุสติ ภูอินทร์. (2548). บทบาทของครู. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2, หน่วยที่ 10). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม). (2546). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- พิมพ์พรณ ประเสริฐวงษ์ เรพเพอร์ และคณะ. (2542). *การใช้ห้องสมุด = Using the library is 103 (LB103)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มารีนารีน สุข. (2554). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- แม่นมาศ ชวลิต, คุณหญิง. (2543, ธันวาคม). บทบาทของห้องสมุดในการพัฒนาคน. ใน *เอกสารการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2543 และการประชุมทางวิชาการ*. บางกอกพาเลส, กรุงเทพมหานคร.

- วาสนา สุตตัน. (2550). *บทบาทของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ในศตวรรษที่ 2: กรณีศึกษาโรงเรียนนานาชาติ ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุกัญญา ศรีสืบสาย. (2545). ห้องสมุดยุคใหม่. ใน *การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2545 และประชุมวิชาการห้องสมุดยุคใหม่: ผู้นำแห่งการเรียนรู้*. สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, โรงแรมแอมบาสซาเดอร์, กรุงเทพมหานคร.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2545). *การจัดกระบวนการเรียนรู้: เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2552). *มาตรฐานห้องสมุด และตัวบ่งชี้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- American Library Association--ALA. (2009) . *ALA's core competences of Librarianship final version*. Retrieved December 08, 2012, from <http://www.ala.org/educationcareers/sites/ala.org/educationcareers/files/content/careers/corecomp/corecompetences/finalcorecompstat09.pdf>
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Rural development participation: Concept and measure for project design implementation and evaluation: Rural developing countries*. New York: Cornell University Press.
- Fraser, J. A. (1997). Lifelong learning and better learning or just another activity ? A case study of the perspectives of a teacher-librarian and classroom teacher towards a resource centre in a secondary school. Queen's University at Kingston (Canada). *Dissertation Abstracts International*, 93, 1055. (UMI No. 7135105)
- Lang, H. R., McBeath, A., & Hébert, J. (1994). *Teaching: Strategies and methods for student-centered instruction*. Toronto, Canada: Harcourt Brace.
- Mokhtar, I. A., & Majid, S. (2006) . *An exploratory study of the collaborative relationship between teachers and librarians in Singapore primary and secondary schools*. Library & Information Science Research. Singapore.
- Russell, S. (2000). *Teachers and librarians: Collaborative relationships*. (ERIC). Retrieved February 17, 2013, from www.ed.gov/database/ERICDigests/ed444605.html
- Stephen, M. (2006). *Ten rules for new librarians*. Retrieved July 18, 2013, from [www.http://tametheweb.com/2006/06/ten_rules_for_the_new_libraria_1.html](http://tametheweb.com/2006/06/ten_rules_for_the_new_libraria_1.html)
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.